

DECIZIA Nr.638
din 16 octombrie 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 și art.26 din
Legea nr.64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub
presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil**

Publicată în Monitorul Oficial nr.975 din 19.11.2018

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.25 și art.26 din Legea nr.64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, excepție ridicată de Societatea TENDA UNION ART — S.R.L. din Constanța în Dosarul nr.16.249/180/2016 al Judecătoria Bacău — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului nr.233D/2017 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008, deoarece normele legale criticate care prevăd obligația depunerii contestației împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției la inspectorul-șef al inspecției teritoriale de care aparține inspectorul constatator și nu asigură posibilitatea depunerii acesteia și direct la instanța judecătorească îngreșesc liberul acces la justiție. Invocă în acest sens Decizia Curții Constituționale nr.953 din 19 decembrie 2006, prin care instanța de contencios constituțional a constatat neconstituționalitatea art.31 alin.(2) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, dispoziții legale cu conținut similar celui al art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008, criticat în prezenta cauză. Cu privire la prevederile art.25 alin.(1)—(3) și ale art.26 din Legea nr.64/2008, susține că acestea nu încalcă dispozițiile art.21 din Constituție și solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 11 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr.16.249/180/2016, **Judecătoria Bacău — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 și art.26 din Legea nr.64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil.** Excepția a fost ridicată de Societatea TENDA UNION ART — S.R.L. din Constanța într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri contravenționale împotriva unui proces-verbal de constatare și sancționare a unei contravenții, prevăzută de Legea nr.64/2008.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarea acesteia susține, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece încalcă dreptul persoanelor interesate de a se adresa direct instanțelor judecătorești cu plângere împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare

a contravenției. Astfel, dispozițiile legale criticate stabilesc că împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției se poate face contestație, iar aceasta se adresează inspectorului-șef al inspecției teritoriale de care aparține inspectorul constatator, ceea ce îngreșește accesul liber la justiție. Prevederile invocate sunt, de asemenea, în contradicție cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. În susținerea criticii de neconstituționalitate este invocată jurisprudența anterioară a Curții Constituționale, referitoare la prevederile art.32 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, care, în mod similar, îngreșeau accesul liber la justiție, prin instituirea regulii ca plângerea însoțită de copia de pe procesul-verbal de constatare a contravenției să se depună la organul din care face parte agentul constatator, acesta fiind obligat să o primească și să înmâneze depunătorului o dovadă în acest sens.

6. **Judecătoria Bacău — Secția civilă** consideră că art.25 alin.(1), (2) și (3) și art.26 din Legea nr.64/2008 sunt constituționale, iar art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 contravine art.21 alin.(1)—(3) din Constituție, prin îngreșirea accesului direct la justiție, atât timp cât nu prevede ca alternativă și posibilitatea ca plângerea să poată fi depusă și la instanța de judecată. Deși art.26 din Legea nr.64/2008 face trimitere la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, inclusiv la ale art. 32, ce au fost cenzurate de instanța de control constituțional prin Decizia nr.953 din 19 decembrie 2006, instanța reține că prevederile art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 sunt în vigoare, întrucât Legea nr.64/2008 are caracter derogatoriu de la normele generale privind regimul juridic al contravențiilor, consacrate de Ordonanța Guvernului nr.2/2001.

7. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care reține că nimic nu împiedică persoana care consideră că prin respingerea contestației adresate inspectorului de specialitate din cadrul ISCIR i-au fost vătămăte drepturile sau interesele sale legitime să sesizeze instanțele judecătorești în condițiile prevăzute de legea generală, și anume Legea contenciosului administrativ nr.544/2004, cu modificările și completările ulterioare. Prin urmare, contravenientul are posibilitatea de a ataca, în condițiile Legii contenciosului administrativ, soluția prin care inspectorul-șef a soluționat contestația, iar pe parcursul procesului se bucură de toate drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces public, judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilită prin lege, pe parcursul unui termen rezonabil. De asemenea, nu este îngreșit nici dreptul părților de a fi asistate de un apărător, ales sau numit din oficiu, în tot cursul procesului în fața unei instanțe judecătorești.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art.25 și art.26 din Legea nr.64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.399 din 8 iunie 2015, care au următorul cuprins:

— Art.25: „(1) *Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către inspectorii de specialitate din cadrul ISCIR.*

(2) *Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal de constatare a contravenției jumătate din minimul amenzii aplicabile; inspectorii de specialitate din cadrul ISCIR fac mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal de constatare a contravenției.*

(3) *Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției se poate face contestație în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal de constatare a contravenției.*

(4) *Contestația se adresează inspectorului-șef al inspecției teritoriale de care aparține inspectorul constatator”.*

— Art.26: „Dispozițiile art.24 și 25 referitoare la contravenții se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin

Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.”

12. În opinia autoarei excepției, prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art.21 alin.(1) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 este întemeiată, urmând să o admită pentru considerentele care vor fi expuse în continuare:

14. Dispozițiile art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 stabilesc că împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției se poate face contestație, iar aceasta se adresează inspectorului-șef al inspecției teritoriale de care aparține inspectorul constatator. Analizând cuprinsul normativ al prevederilor legale criticate, Curtea reține că, în jurisprudența sa, s-a mai pronunțat asupra neconstituționalității unor dispoziții legale cu un conținut asemănător, în raport cu critici similare celor formulate în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr.953 din 19 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2007, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.32 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.410 din 25 iulie 2001, aprobată cu modificări și completări, prin Legea nr.180/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.268 din 22 aprilie 2002, și a constatat că prevederile criticate, potrivit cărora *„plângerea însoțită de copia de pe procesul-verbal de constatare a contravenției se depune la organul din care face parte agentul constatator, acesta fiind obligat să o primească și să înmâneze depunătorului o dovadă în acest sens”,* sunt neconstituționale, întrucât încalcă principiul liberului acces la justiție.

15. De asemenea, prin Decizia nr.347 din 3 aprilie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.307 din 9 mai 2007, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art.118 alin.(1), (2), și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, care stabileau că *„(1) Împotriva procesului-verbal de constatare a contravențiilor se poate depune plângere, în termen de 15 zile de la comunicare, la serviciul poliției rutiere în a cărui rază de competență a fost constatată fapta.*

(2) Plângerea suspendă executarea amenzilor și a sancțiunilor contravenționale complementare de la data înregistrării acesteia până la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

[...]

(5) Plângerea împreună cu dosarul cauzei se trimit în termen instanței de judecată pe raza căreia a fost săvârșită fapta.”

16. Cu acele prilejuri, Curtea a reținut, în esență, că existența oricărui impediment administrativ, care nu are o justificare obiectivă sau rațională și care ar putea până la urmă să nege liberul acces la justiție al persoanei, încalcă în mod flagrant prevederile art.21 alin.(1)—(3) din Constituție. Astfel, obligația depunerii plângerii la organul din care face parte agentul constatator, ca o condiție de acces la justiție, nu poate fi justificată în mod obiectiv și rezonabil prin faptul că, primind plângerea, organele administrative ar avea cunoștință de ea și nu ar porni la executarea amenzii aplicate. Mai mult decât atât, o asemenea soluție legislativă ar putea da naștere la abuzuri săvârșite de către agenții organelor administrative, ceea ce, în final, chiar dacă ar duce la tragerea la răspundere penală sau disciplinară a acestora, ar îngreuna sau chiar ar nega dreptul contestatorului la accesul liber la justiție.

17. În aceeași ordine de idei, reținând că, în sensul principiului constituțional instituit de art.21 privind accesul liber la justiție se înscrie și posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, Curtea a statuat că textul de lege criticat, prin instituirea obligației de depunere a plângerii contravenționale la organul constatator, îngrădește accesul direct la justiție atât timp cât nu prevede ca alternativă și posibilitatea ca plângerea să poată fi depusă și la instanța de judecată.

18. Problema de neconstituționalitate dedusă Curții în prezenta cauză este, în esență, aceeași, autoarea excepției criticând, în raport cu prevederile art.21 alin.(1) și (3) din Constituție, soluția legislativă constând în obligativitatea depunerii contestației împotriva procesului-verbal de contravenție la inspectorul-șef al inspecției teritoriale de care aparține inspectorul constatator, contestație care ar fi trebuit adresată, de fapt, spre soluționare unei instanțe de judecată.

19. Așa fiind, Curtea constată că în prezenta cauză sunt valabile considerentele care au fundamentat pronunțarea deciziilor mai sus menționate, aceasta cu atât mai mult cu cât, astfel cum a statuat instanța de contencios constituțional, legiuitorul, în alegerea soluțiilor sale legislative, trebuie să țină seama de prevederile constituționale, neputându-le eluda în exercitarea competenței sale în materie de procedură. În

caz contrar, se încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, potrivit cărora, „în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”.

20. Pe cale de consecință, Curtea constată că dispozițiile art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 încalcă dispozițiile art.21 alin.(1) și (3) din Constituție.

21. Distinct de acestea, Curtea nu reține argumentele exprimate în punctul de vedere al Guvernului asupra excepției de neconstituționalitate, în sensul că „nimic nu împiedică persoana care consideră că, prin respingerea contestației, adresată inspectorului de specialitate din cadrul ISCIR, i-au fost vătămate drepturile sau interesele sale legitime să sesizeze instanțele judecătorești în condițiile prevăzute de legea generală, și anume Legea contenciosului administrativ nr.544/2004, cu modificările și completările ulterioare.” Curtea precizează că domeniul contravențional este distinct ca reglementare de domeniul contenciosului administrativ. Trimiterea pe care Guvernul o face la Legea contenciosului administrativ nr.554/2004 este, așadar, eronată, deoarece, în materie contravențională, dreptul comun în materie îl reprezintă Ordonanța Guvernului nr.2/2001, care completează regulile speciale cuprinse în actele normative prin care sunt reglementate contravenții.

22. Referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(1)—(3) și art.26 din Legea nr.64/2008, Curtea constată că acestea nu conțin norme contrare accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil. Astfel, prevederile legale criticate sunt cuprinse în capitolul VI „Infracțiuni și contravenții” din Legea nr.64/2008 și instituie reguli speciale privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor de către inspectorii de specialitate din cadrul ISCIR, în cazul încălcării regulilor privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, calea de atac împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției — contestația și termenul în care aceasta se formulează — 15 zile de la înmânarea sau comunicarea procesului-verbal de constatare a contravenției. Totodată, art.26 din Legea nr.64/2008 stabilește că dispozițiile art.24 și art.25 referitoare la contravenții se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

23. În aceste condiții, Curtea reține că, în materia reglementată, dispozițiile art.24 și art.25 din Legea nr.64/2008 reprezintă legea specială, de strictă interpretare și aplicare, în timp ce Ordonanța Guvernului nr.2/2001 constituie legea generală (dreptul comun) pentru contravențiile săvârșite în legătură cu funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, care completează normele speciale. Astfel, în condițiile în care prin prezenta decizie se constată neconstituționalitatea art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 — normă cu caracter special, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii „se depune la judecătoria în a cărei circumscripție a fost săvârșită contravenția”, potrivit art.32 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 — normă cu caracter general, care completează art.24 și art.25 din Legea nr.64/2008. Sunt asigurate astfel garanțiile care condiționează accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1—3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea TENDA UNION ART — S.R.L. din Constanța în Dosarul nr.16.249/180/2016 al Judecătoriei Bacău — Secția civilă și constată că prevederile art.25 alin.(4) din Legea nr.64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art.25 alin.(1)—(3) și art.26 din Legea nr.64/2008 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătoriei Bacău — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 octombrie 2018.